

RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEIVED STRESS, RELATIONSHIP WITH FRIENDS, PARENTING STYLES, AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING OF VOCATIONAL STUDENTS IN BANGKOK*

Nichagan Kantawong, B.N.S. **, Tusana Thaweekoon, Ph.D. ***, Wilai Napa, Ph.D. ****

Abstract

Objective: To investigate the relationships between perceived stress, relationship with friends, and parenting styles on psychological well-being in vocational school students.

Methods: This study was descriptive correlational research. The participants were 203 vocational students of the 2021 academic year in the vocational colleges under the Office of the Vocational Education Commission, Ministry of Education in Bangkok. The instruments for data collection included demographic questionnaire, the perceived stress scale, the peer relationship questionnaire, the parenting style questionnaire, and the Ryff's Scales of Psychological Well-Being. The data were analyzed by descriptive statistics and Spearman's rank correlation coefficient.

Results: The results revealed that relationships with friends and authoritative parenting styles were positively and significantly related to psychological well-being in vocational students ($r = .425, p < .01$; $r = .303, p < .01$ respectively), whereas perceived stress, authoritarian parenting styles and neglectful parenting styles had a negatively significant relationship to psychological well-being ($r = -.436, p < .01$; $r = -.355, p < .01$; $r = -.409, p < .01$ respectively). There was no significant relationship between permissive parenting styles and psychological well-being ($r = .015, p = .837$).

Conclusion: The result could be applied to developing programs to promote the psychological well-being of vocational students.

Keywords: psychological well-being, perceived stress, relationship with friends, parenting styles, vocational students

*Thesis, Master of Nursing Science Program in Psychiatric and Mental Health Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

**Student, Master of Nursing Science Program in Psychiatric and Mental Health Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

***Corresponding author: Assistant Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, e-mail: tusana.tha@mahidol.edu

****Assistant Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

Received: 29 January 2024, Revised: 18 October 2024, Accepted: 25 October 2024

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดูกับความผาสุกทางจิตของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร*

ณิษกานต์ กันธะวงศ์, พย.บ. **, ทศนา ทวีคูณ, Ph.D. ***, วิไล นาป่า, Ph.D. ****

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ : การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดูกับความผาสุกทางจิตของนักเรียนอาชีวศึกษา

วิธีการศึกษา : การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 203 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดการรับรู้ความเครียด แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดู และแบบวัดสุขภาพจิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และสถิติสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษา : ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพกับเพื่อน รูปแบบการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .425, p < .01$; $r = .303, p < .01$ ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้ความเครียด รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด รูปแบบการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญ ($r = -.436, p < .01$; $r = -.355, p < .01$; $r = -.409, p < .01$ ตามลำดับ) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรกับความผาสุกทางจิต ($r = .015, p = .837$)

สรุป : ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมความผาสุกทางจิตในนักเรียนอาชีวศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : ความผาสุกทางจิต, การรับรู้ความเครียด, สัมพันธภาพกับเพื่อน, รูปแบบการเลี้ยงดู, นักเรียนอาชีวศึกษา

*วิทยานิพนธ์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

**นักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

***ผู้ประสานงานบทความ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, e-mail: tusana.tha@mahidol.edu

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่รับ: 29 มกราคม 2567, วันที่แก้ไข: 18 ตุลาคม 2567, วันที่ตอบรับ: 25 ตุลาคม 2567

ความสำคัญของปัญหา

การเรียนรู้ในระดับอาชีวศึกษาเป็นการเรียนในด้านสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรขึ้นไป ที่มุ่งเน้นการฝึกหัดอาชีพ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในด้านการเรียน โดยจะไม่เน้นวิชาพื้นฐานเหมือนการเรียนสายสามัญ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของระบบการเรียนการสอน จะทำให้นักเรียนอาชีวศึกษาเกิดความเครียดและประสบปัญหาในการปรับตัวต่อการเรียนที่มีทั้งการเรียนด้านทฤษฎีควบคู่กับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เมื่อนักเรียนอาชีวศึกษาประสบกับความเครียดและการปรับตัวทำให้เกิดปัญหาตามมาได้ เช่น ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านกลุ่มเพื่อนและปัญหาด้านพฤติกรรม เป็นต้น (ขวัญเรือน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ, 2559) จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า มีการศึกษาปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาจากทุกภาคทั่วประเทศไทย จำนวน 2,503 คน โดยพบว่า ปัญหาพฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 19.8 โดยปัญหาพฤติกรรมที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือปัญหาด้านอารมณ์ ร้อยละ 15.1 รองลงมาคือปัญหาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ร้อยละ 11.2 และปัญหาพฤติกรรมเกร ร้อยละ 6.1 (กรณทิพย์ วิทยากาญจน์ และคณะ, 2566) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาที่พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษายังมีปัญหาด้านสุขภาพจิต ได้แก่ ความเครียด (Lee et al., 2020) ภาวะซึมเศร้า (Fernandes et al., 2022) และมีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย (Lamlé et al., 2022) โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนอาชีวศึกษากำลังศึกษาในระดับ

อาชีวศึกษาจำนวนมากถึง 978,059 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) และมีสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนมากถึง 21 สถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2565) จากการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์มากถึง ร้อยละ 87.9 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ร่วมกับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 73.9 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ร่วมกับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ร้อยละ 19.1 อีกทั้งพบว่า เพศชายมีโอกาสทำพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่าเพศหญิงถึง 2.8 เท่า (กอบประนบ ดวงแก้ว และคณะ, 2560) นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนอาชีวศึกษามีปัญหาสุขภาพจิต อันได้แก่ ความวิตกกังวล ร้อยละ 44.0 และความเครียด ร้อยละ 2.4 (มิน ไทค์ และคณะ, 2560) จากการศึกษาที่ผ่านมาข้างต้นจะเห็นได้ว่านักเรียนอาชีวศึกษามีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางด้านพฤติกรรมและสุขภาพจิต

บุคคลที่มีความผาสุกทางจิตดีจะมีแนวโน้มมีปัญหาทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมต่ำ (Takwin & Atmini, 2018) โดยวัยรุ่นที่มีความผาสุกทางจิตดีจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำ (Kaur, 2018) มีภาวะซึมเศร้าลดลง (Tiwari & Tripathi, 2015) และมีความคิดฆ่าตัวตายต่ำ (Takwin & Atmini, 2018) แสดงให้เห็นว่าความผาสุกทางจิตที่ดี

เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้ปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมมีแนวโน้มลดลง ซึ่งความผาสุกทางจิต (Psychological Well-being) เป็นสถานะที่บุคคลรับรู้ว่าคุณได้ทำในสิ่งที่ต้องการและทำได้สำเร็จ มีความพึงพอใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต มีความเป็นตัวของตัวเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น บุคคลรับรู้ว่าคุณเองมีศักยภาพในการจัดการกับสิ่งแวดล้อมและสามารถแสวงหาโอกาสจากสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสามารถเลือกและสร้างบริบทได้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต นอกจากนี้มีความรู้สึกว่าคุณมีการเติบโตและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Ryff & Keyes, 1995) ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิตจึงมีความสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความผาสุกทางจิตเพิ่มขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตในวัยรุ่น เช่น การรับรู้คุณค่าในตนเอง (Alex & Haley, 2017) การมีสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน (Falki & Khattoon, 2016; Rajendran et al., 2022) การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนและการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว (Alex & Haley, 2017) เป็นต้น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกทางจิต เช่น ภาวะซึมเศร้า ความวิตกกังวล (Alex & Haley, 2017) และการรับรู้ความเครียด (ชุดิมา จิรัฐิเกรียงไกร และคณะ, 2564; Hezomi & Nadrian, 2018; Kumar et al., 2020) เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ไม่แน่นอนกับความผาสุกทางจิต โดยในบางการศึกษา

พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก ในขณะที่บางการศึกษาความสัมพันธ์ทางลบหรือไม่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต เช่น การเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร (Francis et al., 2020; Kassa & Rao, 2019; Lavasani et al., 2011; Loke & Low, 2021)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผาสุกทางจิตในนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยปัจจัยที่เลือกได้แก่ การรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดู เนื่องจากการศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าผลการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยรูปแบบการเลี้ยงดู กับความผาสุกทางจิตบางปัจจัยยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Francis et al., 2020; Kassa & Rao, 2019; Lavasani et al., 2011; Loke & Low, 2021) ปัจจัยสัมพันธภาพกับเพื่อน (Falki & Khattoon, 2016; Rajendran et al., 2022) และปัจจัยการรับรู้ความเครียด (ชุดิมา จิรัฐิเกรียงไกร และคณะ, 2564; Hezomi & Nadrian, 2018; Kumar et al., 2020) สำหรับการศึกษาในประเทศไทยพบว่าการศึกษาย่างจำกัด การศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในช่วงนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และจากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความผาสุกทางจิตเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากวัยรุ่นสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีปัญหาสุขภาพจิตลดลง ไม่ว่าจะเป็นการมีความคิดฆ่าตัวตายและพฤติกรรมทำร้ายตัวเอง (ชุดิมา จิรัฐิเกรียงไกร และคณะ, 2564; Takwin & Atmini, 2018) ผลที่ได้จากการศึกษา

ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมความผาสุกทางจิตในนักเรียนอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดูกับความผาสุกทางจิตในนักเรียนอาชีวศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความผาสุกทางจิตในวัยรุ่นและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความผาสุกทางจิต (Psychological Well-being) เป็นสถานะที่บุคคลรับรู้ว่าได้ทำในสิ่งที่ต้องการและทำได้สำเร็จ มีความเป็นตัวของตัวเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง รู้จักและยอมรับด้านต่าง ๆ ของตนเองทั้งด้านดีและด้านไม่ดี มั่นใจในตนเอง มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของมนุษย์ สามารถจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต รู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย พึงพอใจในประสบการณ์ในชีวิตพร้อมเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ มีการตระหนักถึงศักยภาพของตนเองและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (Ryff, 1989; Ryff & Keyes, 1995) จากการทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความผาสุกทางจิตของนักเรียนอาชีวศึกษามีหลากหลาย ซึ่งปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต ได้แก่ การรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดู ดังนี้

การรับรู้ความเครียด (Perceived Stress)

เป็นระดับของการรับรู้ต่อสถานการณ์ที่ได้รับการประเมินจากบุคคลเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่คาดการณ์ไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมและมากเกินไปที่จะจัดการได้ ความเครียดจะเกิดขึ้นเมื่อมีความไม่สมดุลกันของสถานการณ์ที่ถูกประเมินโดยบุคคลว่าเป็นสถานการณ์ที่ถูกคุกคามต่อตนเอง และทรัพยากรหรือแหล่งประโยชน์ของบุคคลที่จะนำมาช่วยในการรับมือกับสถานการณ์นั้น ๆ ไม่เพียงพอ (Cohen et al., 1983) การที่วัยรุ่นรับรู้ได้ถึงความเครียดที่เกิดขึ้นและสามารถแสวงหาแหล่งประโยชน์ของตนเองที่สามารถช่วยเหลือในการจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นนั้น ได้อย่างเหมาะสม มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตในระดับสูง จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า วัยรุ่นที่มีการรับรู้ความเครียดต่ำ มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตสูง (ชุดิมา จิรัฐิเกรียงไกร และคณะ, 2564; Hezomi & Nadrian, 2018; Kumar et al., 2020)

สัมพันธภาพกับเพื่อน (Relationship with Friends)

เป็นพฤติกรรมของวัยรุ่นที่แสดงกับเพื่อน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ รู้จักการให้และการรับรู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น สนใจในความรู้สึกของเพื่อน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน (จริยกุล ตรีสุวรรณ, 2542) จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนที่ดี มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตสูง (Falki & Khattoon, 2016; Rajendran et al., 2022)

รูปแบบการเลี้ยงดู (Parenting Styles)

1) การเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต (Authoritative) เป็นการอบรมเลี้ยงดูโดยที่บิดามารดาจะให้ความรักความอบอุ่นและใส่ใจต่อบุตร และให้บุตรสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ แต่ในขณะเดียวกันบิดามารดาจะกำหนดขอบเขตพฤติกรรมของบุตรให้ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างมีเหตุผล (Baumrind, 1991) วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขตจะมีแนวโน้มมีความสุขทางจิตสูง จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขตมีแนวโน้มมีความสุขทางจิตสูง (Francis et al., 2020; Kassa & Rao, 2019) ในขณะที่บางการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต มีแนวโน้มมีความสุขทางจิตต่ำ (Loke & Low, 2021) นอกจากนี้บางการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขตไม่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต (Lavasani et al., 2011)

2) การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (Authoritarian) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดามีความต้องการให้บุตรทำตามความต้องการของบิดามารดา มีการจัดระเบียบการควบคุมและวางกฎเกณฑ์ให้บุตรปฏิบัติตามอย่างเข้มงวด โดยไม่มีการอธิบาย และมีการใช้อำนาจควบคุมโดยวิธีบังคับและลงโทษเมื่อบุตรไม่ทำตามความคาดหวัง (Baumrind, 1991) วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดจะมีแนวโน้มมีความสุขทางจิตต่ำ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีแนวโน้มมีความสุขทางจิตต่ำ (Kassa & Rao, 2019;

Lavasani et al., 2011) ในขณะที่บางการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีแนวโน้มมีความสุขทางจิตสูง (Loke & Low, 2021) นอกจากนี้บางการศึกษาพบว่า การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดไม่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต (Francis et al., 2020)

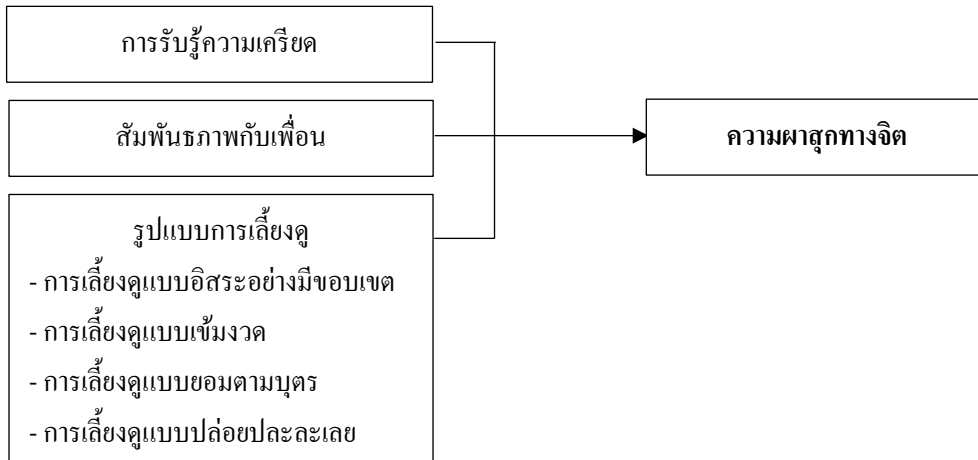
3) การเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร (Permissive) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาตอบสนองความต้องการของบุตร และให้บุตรทำสิ่งต่างๆตามการตัดสินใจของบุตร โดยไม่มีการกำหนดขอบเขต ใช้การลงโทษน้อย บุตรสามารถแสดงออกทางความรู้สึกและอารมณ์ ได้อย่างเปิดเผย (Baumrind, 1991) วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรจะมีแนวโน้มมีความสุขทางจิตต่ำ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร มีแนวโน้มมีความสุขทางจิตต่ำ (Kassa & Rao, 2019; Lavasani et al., 2011) ในขณะเดียวกันบางการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร มีแนวโน้มมีความสุขทางจิตสูง (Loke & Low, 2021) นอกจากนี้บางการศึกษาพบว่า การเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร ไม่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต (Francis et al., 2020)

4) การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (neglectful) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาไม่ให้ความสนใจหรือตอบสนองความต้องการของบุตร เพิกเฉยต่อบุตรและไม่มีการวางมาตรฐานพฤติกรรมใดๆให้บุตรปฏิบัติ (Baumrind, 1991) วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีแนวโน้มมีความสุขทางจิตต่ำ จากการศึกษาที่

ผ่านมาพบว่า การได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตต่ำ (Francis et al., 2020)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาแล้ว

ได้ว่าการรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดู น่าจะเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายความสัมพันธ์ (Descriptive Correlational Research)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 203 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้า ดังนี้ 1) เป็นนักเรียนเพศหญิงและเพศชายที่กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

(ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร อายุ 15 - 21 ปี 2) สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ เกณฑ์คัดออก คือ นักเรียนขอถอนตัวจากการวิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้การวิเคราะห์ค่ากำลังทดสอบ (power analysis) ของโคเฮน โดยใช้โปรแกรม G* Power 3.1 (Faul et al., 2007) กำหนดค่าขนาดอิทธิพลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ชุดิมา จิรัฐเกรียงไกร และคณะ, 2564; Francis et al., 2020; Lavasani et al.,

2011; Falki & Khatoun, 2016) โดยกำหนดค่าขนาดอิทธิพลระดับเล็ก (Small effect size) ค่ากำลังทดสอบ (power) เท่ากับ .80 และค่านัยสำคัญทางสถิติ (α) เท่ากับ .05 จากการคำนวณโปรแกรม G* Power 3.1 ใช้สถิติสหสัมพันธ์ (correlation) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 193 คน เพื่อป้องกันการไม่สมบูรณ์ของข้อมูล เพิ่มขนาดตัวอย่างอีกร้อยละ 5 จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 203 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทสาขาที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ย สถานภาพสมรสของบิดามารดา ผู้ที่ให้การเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รูปแบบการพักอาศัย จำนวนเงินที่นักเรียนอาชีวศึกษาได้รับเฉลี่ยต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ ความเพียงพอของรายได้ที่นักเรียนอาชีวศึกษาได้รับ และจำนวนเพื่อนสนิท

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความผาสุกทางจิตประเมินโดยใช้แบบวัดสุขภาวะทางจิตใจ (Psychological well-being Scale) พัฒนาโดย Ryff and Keyes (1995) และนำมาแปลเป็นภาษาไทยด้วยวิธีการแปลย้อนกลับ (back-translation) โดยปิยาณี คล้ายนิล โยบาส และคณะ (Yobas et al. 2020) มีจำนวน 18 ข้อคำถาม คำตอบเป็นแบบประมาณค่า 6 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างมาก (1 คะแนน) - เห็นด้วยอย่างยิ่ง (6 คะแนน) จากการวิจัยครั้งนี้ได้นำ

แบบวัดสุขภาวะทางจิตใจ ไปหาค่าความเชื่อมั่นพบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบกูดแมน-คลัสคัล (Guttman Split-Half Coefficient) เท่ากับ .77

ส่วนที่ 3 แบบวัดการรับรู้ความเครียดประเมินโดยใช้แบบวัดการรับรู้ความเครียด (Perceived stress Scale) ที่พัฒนาโดย Cohen et al. (1983) นำมาแปลเป็นภาษาไทยด้วยวิธีการแปลย้อนกลับ (back-translation) โดยโสภณ แสงอ่อน (Sangon, 2004) มีจำนวน 14 ข้อคำถาม คำตอบเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่เคย (0 คะแนน) - บ่อยมาก (4 คะแนน) การแปลผลคะแนนการรับรู้ความเครียด คือคะแนนรวมทั้งหมด 14 ข้อ มีค่าตั้งแต่ 0-56 คะแนน หากคะแนนสูงแสดงว่า มีการรับรู้ความเครียดสูง จากการนำแบบวัดการรับรู้ความเครียด ไปหาค่าความเชื่อมั่น พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบกูดแมน-คลัสคัล (Guttman Split-Half Coefficient) เท่ากับ .73

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน ประเมินโดยใช้แบบสอบถามของจริยกุลศรีสุวรรณ (2542) มีจำนวน 23 ข้อคำถาม คำตอบเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ จริงที่สุด (5 คะแนน) - ไม่จริงเลย (1 คะแนน) การแปลผลสัมพันธภาพกับเพื่อน โดยนำคะแนนจากข้อคำถามทั้งหมด 23 ข้อ มารวมกัน จากนั้นนำคะแนนรวมจาก 23 ข้อ มาหารด้วยจำนวนข้อทั้งหมด คือ 23 ข้อ ค่าเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 1.00 - 5.00 คะแนน หากค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง แสดงว่า มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี การวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน ไปหาค่าความเชื่อมั่นพบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .80

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดู ประเมินโดยใช้แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของ สลักธนา กิตติพันธ์เสริม และคณะ (2552) ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของ Baumrind (1991) มีจำนวน 32 ข้อคำถาม คำตอบเป็นแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ ไม่มีเลย (1 คะแนน) - มากที่สุด (4 คะแนน) การวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดู ไปหาค่าความเชื่อมั่นพบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดาแบบเข้มงวด เท่ากับ .83 แบบอิสระอย่างมีขอบเขตมีค่าเท่ากับ .88 แบบปล่อยปละละเลยมีค่าเท่ากับ .94 และแบบยอมตามบุตรมีค่าเท่ากับ .80

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การทำวิจัยครั้งนี้ผ่านการเห็นชอบจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่รับรอง COA.MURA 2022/18 อนุมัติเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2565 หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการส่งหนังสือขออนุญาต ดำเนินการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยของแต่ละวิทยาลัย ซึ่งการเข้าร่วมการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ เป็นไปด้วยความสมัครใจ ผู้ปกครองและกลุ่มตัวอย่าง มีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อการเรียน ข้อมูลทั้งหมดถูกเก็บเป็นความลับ และนำเสนอเฉพาะในภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขออนุมัติการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

2) หลังจากได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขออนุญาต ดำเนินการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ยื่นเสนอต่อผู้อำนวยการของแต่ละวิทยาลัย พร้อมชี้แจงรายละเอียดของการวิจัย และขออนุญาต ดำเนินการวิจัย

3) เมื่อได้รับอนุญาตดำเนินการวิจัยจาก ผู้อำนวยการวิทยาลัยของแต่ละวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยติดต่อประสานงานคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย

4) ผู้วิจัยเข้าพบนักเรียนอาชีวศึกษาในช่วงเวลาที่ว่างจากการเรียนการสอน ตามวันที่และเวลาที่วิทยาลัยกำหนด เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทางการวิจัย สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่นักเรียนอาชีวศึกษามีอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองหรือผู้ที่มีอำนาจลงนามในหนังสือยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมการวิจัยก่อน หลังจากนั้นนักเรียนที่สมัครใจร่วม การศึกษาลงนามในเอกสารยินยอมเข้าร่วมวิจัยจึง ดำเนินการเก็บข้อมูล การตอบแบบสอบถามใช้เวลา ประมาณ 30 - 45 นาที เมื่อนักเรียนอาชีวศึกษาตอบแบบสอบถามเสร็จจึงให้นำแบบสอบถามนั้นไปใส่ลงกล่องปิดผนึกที่มีช่องให้ใส่แบบสอบถามที่ผู้วิจัย

เตรียมไว้และเนื่องจากอยู่ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทางสถานศึกษาจึงมีมาตรการดังนี้ คืออาจารย์ประจำสถานศึกษาจะนำนักเรียนมายังลานในร่มซึ่งเป็นสถานที่ที่ได้นัดหมายกับผู้วิจัย โดยเป็นสถานที่ที่มีการระบายอากาศที่ดี มีการหมุนเวียนของอากาศอย่างเพียงพอ และในระหว่างที่ผู้วิจัยเข้าพบกับกลุ่มตัวอย่าง มีการสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1.5 - 2 เมตร และมีการจัดเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือไว้ในจุดต่าง ๆ ในบริเวณดังกล่าว

5) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับ ลงรหัสข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดูกับความผาสุกทางจิต ซึ่งจากการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นการแจกแจงแบบโค้งปกติของตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov test พบว่า การรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน การเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต แบบเข้มงวดแบบยอมตามบุตร แบบปล่อยปละละเลยและความผาสุกทางจิตไม่มีการแจกแจงแบบปกติ จึงใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman's rank correlation coefficient) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ของตัวแปร

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.2 มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 - 21 ปี ร้อยละ 82.3 ได้เกรดเฉลี่ยภาคการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในช่วง 3.01-3.50 ร้อยละ 37.5 โดยส่วนใหญ่สถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่คือ สถานภาพสมรส ร้อยละ 52.2 ผู้ที่ให้การเลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ บิดามารดา ร้อยละ 54.2 อาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครองคือ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 48.3 ในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีรูปแบบพักอาศัยกับบิดามารดาเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.7 โดยแหล่งที่มาของรายได้ส่วนใหญ่คือได้รับจากบิดามารดา ร้อยละ 74.9 ความเพียงพอของรายได้ที่ได้รับส่วนใหญ่คือเพียงพอ ร้อยละ 78.3 และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนเพื่อนสนิท จำนวน 3 - 5 คน ร้อยละ 43.3 ดังตารางที่ 1

2. ความผาสุกทางจิต การรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดู

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรที่ศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความผาสุกทางจิตโดยรวมเท่ากับ 70.05 (SD = 9.099) การรับรู้ความเครียดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.78 (SD = 4.938) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ความเครียดอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 92.61 สัมพันธภาพกับเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.75 (SD = 0.574)

โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพกับเพื่อน
อยู่ในระดับดีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25
รูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย

โดยรวมเท่ากับ 79.59 (SD = 11.723) ส่วนใหญ่เป็น
รูปแบบการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขตสูงสุด
จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 59.11 มี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะข้อมูลทั่วไป (n = 203)

ลักษณะข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	91	44.8
หญิง	112	55.2
อายุ		
15 - 17 ปี	36	17.7
18 - 21 ปี	167	82.3
เกรดเฉลี่ย		
น้อยกว่า 2.00	11	5.4
2.01 - 2.50	26	12.8
2.51 - 3.00	50	24.6
3.01 - 3.50	76	37.5
มากกว่า 3.50	40	19.7
สถานภาพสมรสบิดามารดา		
สมรส	106	52.2
หย่าร้าง	40	19.8
แยก	36	17.7
บิดาเสียชีวิต	16	7.8
มารดาเสียชีวิต	5	2.5
ผู้ที่ทำให้การเลี้ยงดู		
บิดามารดา	110	54.2
บิดา	20	9.9
มารดา	53	26.1
ญาติ	15	7.4
อื่นๆ	5	2.4

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะข้อมูลทั่วไป (n = 203) (ต่อ)

ลักษณะข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพผู้ปกครอง		
เกษตรกรรวม	6	3.0
รับจ้าง	98	48.3
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	45	22.2
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	16	7.9
พนักงานเอกชน	38	18.6
รูปแบบการพักอาศัย		
พักอาศัยกับบิดา/มารดา	107	52.7
พักอาศัยกับบิดา	20	9.9
พักอาศัยกับมารดา	53	26.1
พักอาศัยกับพี่น้อง	4	2.0
พักอาศัยกับญาติ	16	7.9
พักอาศัยคนเดียว	3	1.4
แหล่งที่มาของรายได้		
ทำงานด้วยตนเอง	34	16.7
บิดามารดา	152	74.9
ญาติ	17	8.4
ความเพียงพอของรายได้ที่ได้รับ		
เพียงพอ	159	78.3
ไม่เพียงพอ	44	21.7
จำนวนเพื่อนสนิท		
ไม่มี	11	5.4
1 - 2 คน	45	22.2
3 - 5 คน	88	43.3
6 - 10 คน	33	16.3
มากกว่า 10 คน	26	12.8

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกการรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการเลี้ยงดู ($n = 203$)

ระดับคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การรับรู้ความเครียด ($\bar{X} = 28.78$, $SD = 4.938$)		
- การรับรู้ความเครียดระดับต่ำ	6	2.96
- การรับรู้ความเครียดระดับปานกลาง	188	92.61
- การรับรู้ความเครียดระดับสูง	9	4.43
สัมพันธภาพกับเพื่อน ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.574$)		
- สัมพันธภาพกับเพื่อนปานกลาง	101	49.75
- สัมพันธภาพกับเพื่อนดี	102	50.25
รูปแบบการเลี้ยงดู ($\bar{X} = 79.59$, $SD = 11.723$)		
- การเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต	120	59.11
- การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	22	10.84
- การเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร	19	9.36
- การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	18	8.87
- การเลี้ยงดูมีคะแนนสูงสุดเท่ากันมากกว่า 1 รูปแบบ	24	11.82

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน (r) ระหว่างการรับรู้ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน รูปแบบการเลี้ยงดูกับความผาสุกทางจิต ($n = 203$)

ตัวแปร	r	p -value
การรับรู้ความเครียด	-.436	< .01*
สัมพันธภาพกับเพื่อน	.425	< .01*
รูปแบบการเลี้ยงดู		
- การเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต	.303	< .01*
- การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	-.355	< .01*
- การเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร	.015	.837
- การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	-.409	< .01*

r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ ความเครียด สัมพันธภาพกับเพื่อน และรูปแบบการ เลี้ยงดูกับความผาสุกทางจิตของนักเรียน อาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรการรับรู้
ความเครียด ตัวแปรการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละ
ละเลยและแบบเข้มงวด มีความสัมพันธ์ทางลบกับ
ความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r =$
-.436, -.409, -.355 ตามลำดับ) ตัวแปรสัมพันธภาพ
กับเพื่อน และการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต
มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r = .425, .303$ ตามลำดับ)
ส่วนตัวแปรการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรไม่ม
ีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต ($r = .015$)
ดังตารางที่ 3

การอภิปรายผล

การรับรู้ความเครียดมีความสัมพันธ์ทาง
ลบกับความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($r = -.436, p < .01$) สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า
กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ความเครียดสูง จะมีแนวโน้ม
ของความผาสุกทางจิตต่ำ (ซุติมา จิรัฐิเกรียงไกร
และคณะ, 2564; Hezomi & Nadrian, 2018; Kumar
et al., 2020) นักเรียนอาชีวศึกษามีการรับรู้
ความเครียดสูงมีแนวโน้มที่จะมีความผาสุกทางจิต
ต่ำ อาจเนื่องมาจากการประเมินสถานการณ์
ความเครียดอื่นๆ ว่าเป็นสถานการณ์ที่คุกคามจึงทำ
ให้ความผาสุกทางจิตที่เกิดขึ้นลดลง และหาก
นักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในสถานการณ์ที่คุกคามอาจ

มีแนวโน้มการปรับตัวที่ยากขึ้น เช่น การศึกษาใน
นักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ผ่านมา พบว่าจาก
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 นักเรียนมีความเครียดเพิ่มสูงขึ้น (Hu et al.,
2022) ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนอาชีวศึกษามีความ
ผาสุกทางจิตลดลง และอาจเนื่องมาจากความเครียด
ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางการเรียน และสถานการณ์
การระบาดโควิด จากการที่นักเรียนมีความเครียด
สูงขึ้นและไม่ได้รับการแก้ไข มีแนวโน้มที่จะส่งผล
กระทบต่อจิตใจทำให้มีความกดดัน วิตกกังวล ขาด
สมาธิในการคิดและตัดสินใจ อาจส่งผลให้มีการ
จัดการกับสถานการณ์ที่เผชิญได้ไม่เหมาะสม
จนทำให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความ
ลังเลในความคิดของตน ขาดความเป็นตัวของ
ตัวเอง (Hezomi & Nadrian, 2018)

การมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีมีความ
สัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ($r = .425, p < .01$) สอดคล้อง
กับการศึกษาที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสัมพันธภาพ
ที่ดีกับเพื่อน มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตสูง
(Falki & Khatoon, 2016; Rajendran et al., 2022)
นักเรียนอาชีวศึกษามีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี มี
แนวโน้มที่จะมีความผาสุกทางจิตสูง อาจ
เนื่องมาจากการที่นักเรียนมีเพื่อนที่ให้การยอมรับ
รับฟังความคิดเห็นและคอยให้การสนับสนุน การที่
มีเพื่อนที่คอยรับฟังความเครียดความกดดันต่าง ๆ
อาจจะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับ
สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ เกิดความมั่นคงทางอารมณ์
ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น (ซุติมา

จิรัฐเกรียงไกร และคณะ, 2564) ซึ่งจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนเพื่อนสนิท 3 - 5 คน (ร้อยละ 43.3) การที่นักเรียนมีเพื่อนสนิทจึงเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง นักเรียนจะรู้สึกมั่นใจและมีการรับรู้คุณค่าในตนเองสูง (Sugiarti et al., 2021) นอกจากนี้การที่นักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพื่อนที่ดี มีความสนใจในความรู้สึกของเพื่อน รับฟังความคิดเห็นและเคารพสิทธิ์ของเพื่อน แสดงถึงการที่นักเรียนสามารถที่จะให้ความใกล้ชิดสนิทสนมและให้ความรัก รู้จักเห็นอกเห็นใจและความไว้วางใจกับบุคคลอื่นได้ด้วยเช่นกัน (Falki & Khatoon, 2016; Sherman et al., 2006) ซึ่งมีแนวโน้มทำให้นักเรียนอาชีวศึกษามีความผาสุกทางจิตด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง มีความพึงพอใจในตนเอง มั่นใจในศักยภาพของตนเอง

รูปแบบการเลี้ยงดูอิสระอย่างมีขอบเขตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .303, p < .01$) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตสูง (Francis et al., 2020; Kassa & Rao, 2019) นักเรียนอาชีวศึกษาได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตสูง อาจเนื่องมาจากการที่บิดามารดาให้การส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระและให้การยอมรับในความเป็นตัวตนของบุตร โดยที่บิดามารดาจะคอยควบคุมการแสดงออกนั้นอย่างมีเหตุผลอยู่ห่าง ๆ บุตรจึงสามารถแสดงออกในแนวคิดของตนเอง มีความ

เป็นตัวของตัวเองและสามารถกำหนดตัวตนของตนเองได้อย่างอิสระ (Siswandani et al., 2019) การที่นักเรียนได้รับความรักความเอาใจใส่จากบิดามารดา ซึ่งจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่บิดามารดาให้การเลี้ยงดู (ร้อยละ 54.2) นักเรียนจะรู้สึกถึงการได้รับการยอมรับในสิ่งที่ตนเป็นจากบิดามารดา จะมีความภาคภูมิใจและมีการรับรู้คุณค่าในตนเองสูง (Ali et al., 2021) และการที่นักเรียนได้รับการตอบสนองต่าง ๆ ความต้องการจากบิดามารดาตั้งแต่วัยเด็ก นักเรียนจะสามารถกำหนดเป้าหมายที่ตนเองต้องการได้ และกล้าตัดสินใจที่จะเลือกเส้นทางเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตนเองตั้งไว้ (Ning, 2022)

รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.355, p < .01$) สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า นักเรียนได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตต่ำ (Kassa & Rao, 2019; Lavasani et al., 2011) นักเรียนอาชีวศึกษาได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตต่ำ อาจเนื่องมาจากการที่บิดามารดามีการบังคับให้ปฏิบัติตามแนวทางของบิดามารดาอย่างเข้มงวดโดยไม่อธิบายถึงเหตุผลใดๆ และมีบทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตาม นักเรียนจึงไม่สามารถกำหนดตัวตนของตนเองและไม่สามารถแสดงความรู้สึกของตนเองได้อย่างเปิดเผย (Ning, 2022) การที่บิดามารดาคอยบังคับอยู่เสมอ ไม่รับฟังความเห็นของบุตร นักเรียนจะรู้สึกถึงการไม่ได้รับการยอมรับจากบิดามารดา นักเรียนจึงมีความภาคภูมิใจและการรับรู้คุณค่าใน

ตนเองต่ำ (Ali et al., 2021) อีกทั้งการที่นักเรียนไม่ได้รับการตอบสนองและต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับอย่างเข้มงวดจากบิดามารดาตั้งแต่วัยเด็กเหล่านี้ นักเรียนจะไม่ทราบถึงความต้องการของตนเอง ไม่สามารถกำหนดเป้าหมายที่ตนเองต้องการและไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง (Bano et al., 2023)

รูปแบบการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.409, p < .01$) สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตต่ำ (Francis et al., 2020) นักเรียนอาชีวศึกษาได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตต่ำ อาจเนื่องมาจากการที่บิดามารดาให้ความเพิกเฉยแก่บุตร ทำให้รู้สึกว่ตนไม่มีที่พึ่งพาหรือไม่มีบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหา จึงจำเป็นต้องเผชิญปัญหาด้วยตัวคนเดียว และรู้สึกถึงความไม่มั่นคงปลอดภัย อีกทั้งจะรู้สึกว่ตนไม่ได้เป็นที่ยอมรับจากบิดามารดา ไม่รู้สึกภาคภูมิใจหรือรู้สึกว่ตนไม่มีคุณค่า (Kou, 2022) ประกอบกับการที่บิดามารดาไม่ให้ความสนใจ ไม่มีการวางมาตรฐานพฤติกรรมใด ๆ ให้แก่บุตร นักเรียนจึงไม่เกิดการเรียนรู้ถึงผลของการกระทำอย่างมีเหตุมีผลจากบิดามารดา นักเรียนอาชีวศึกษาจึงอาจจะมีการตัดสินใจหรือการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพโดยอาจจะไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อนตนเองและผู้อื่น ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการจัดการกับสถานการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างไม่เหมาะสมและอาจส่งผลต่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับ

ผู้อื่นอีกด้วย (Yang et al., 2014)

รูปแบบการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรไม่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต ($r = .015, p = .837$) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรไม่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต เนื่องจากการยอมตามบุตร เป็นวิธีการเลี้ยงดูในลักษณะมีความเกี่ยวข้องกับบุตรอย่างสูง แต่มีการเรียกร้องและควบคุมบุตรเพียงเล็กน้อย บิดามารดาจะตามใจและยอมให้บุตรทำในสิ่งที่ต้องการ (Baumrind, 1991) การเลี้ยงดูในรูปแบบยอมตามจึงไม่มีผลต่อความผาสุกทางจิต ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร มีแนวโน้มจะมีความผาสุกทางจิตต่ำ (Kassa & Rao, 2019; Lavasani et al., 2011) โดยจากสมมติฐานการวิจัย การเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรนี้มีความสัมพันธ์ทางลบกับความผาสุกทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จากการศึกษาครั้งนี้ผลการศึกษพบว่าไม่พบความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า การเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรไม่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิตของนักเรียน (Francis et al., 2020)

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาและส่งเสริมความผาสุกทางจิตให้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษา ควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความเครียด กิจกรรมที่นำไปสู่การมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน และส่งเสริมให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาความผาสุกทางจิตให้

นักเรียนอาชีวศึกษา

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผาสุกทางจิตอื่นเพิ่มเติม เช่น การรู้คุณค่าในตนเอง การได้รับการสนับสนุนจากสังคม เป็นต้น เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะต่าง ๆ อีกทั้งเพื่อวางแผนในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเป็นการส่งเสริมความผาสุกทางจิตในนักเรียนอาชีวศึกษาต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกัน เช่น วิทยาลัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นต่าง ๆ หรือวิทยาลัยนอกระบบการศึกษา เพื่อให้สามารถนำผลการศึกษาที่ได้มาวางแผนและพัฒนาการส่งเสริมความผาสุกทางจิตได้อย่างครอบคลุม

เอกสารอ้างอิง

- กรณทิพย์ วิทยากาญจน์, สุทธา เอื้ออภิสิทธิ์วงศ์, และวีร์ เมฆวิสัย. (2566). ระดับปัญหาพฤติกรรมและปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา. *วารสารราชานุกูล*, 35(1), 1-16.
- กอบประนบ ดวงแก้ว, อาภาพร เผ่าวัฒนา, และนฤมล เอี่ยมฉิมกุล. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 31, 76-96.
- ขวัญเรือน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, นัยนันต์ จิตประพันธ์, พนัสยา วรรณวิไล, และเกษศิรินทร์ ภูเพชร. (2559). ภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษา สงขลา. *วารสารสงขลานครินทร์*, 36, 146-159.
- จริยกุล ศรีสุวรรณ. (2542). *การศึกษาเอกลักษณ์แห่งตนเองของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลายโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชุติมา จิรัฐิเกรียงไกร, นพพร ว่องสิริมาศ, วาริรัตน์ ถาน้อย, และสุภาภัก เกตราสุวรรณ. (2564). ปัจจัยทำนายสุขภาพทางจิตใจในวัยรุ่นตอนปลาย. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 39(2), 77-89.
- มิน ไทค์, บังอร เทพเทียน, และประภาพรณ จูเจริญ. (2560). ประสบการณ์ในวัยเด็กที่ไม่พึงประสงค์ ความวิตกกังวลภาวะซึมเศร้า พฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมการใช้เมทแอมเฟตามีนของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลบนเว็บ. *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา*, 15(3), 17-31.
- สลักขณา กิตติพันธ์เสริม, สุภาณี สนธิรัตน์, และทิพย์วัลย์ สุรินยา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดากับภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4. *รามธิบดีพยาบาลสาร*, 15(1), 36-47.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (กรกฎาคม, 2562). *หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. [http://bsq2 . vec.go.th/document/การพัฒนาลหลักสูตร/1.pdf](http://bsq2.vec.go.th/document/การพัฒนาลหลักสูตร/1.pdf)
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (21 มิถุนายน 2565). *ข้อมูลนักเรียนนักศึกษา ปีการศึกษา 2565 สถานศึกษา รัฐและเอกชน รายสถานศึกษาจำแนกตามประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน*. <https://techno.vec.go.th/ประชาสัมพันธ์/รายละเอียดข่าว/tabid/766/ArticleId/38372/38372.aspx>
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (11 กรกฎาคม 2566). *จำนวนนักเรียนนักศึกษา ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 จำแนกระดับชั้นและประเภทวิชา ของสถานศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน*. <https://techno.vec.go.th/ประชาสัมพันธ์/รายละเอียดข่าว/tabid/766/ArticleId/38372/38372.aspx>
- Alex, G. A., & Haley, W. J. (2017). A contextual examination of the associations between social support, self-esteem, and psychological well-being among Jamaican adolescents. *Youth and Society*, 51(5), 707-730.
- Ali, S., Anwar, M., Durrani, S., & Gul, H. (2021). Parenting styles and self-esteem of children. *Bulletin of Business and Economics*, 10(2), 191-197.

- Bano, S., Akhtar, N., & Mushtaq, S. (2023). Examining the influence of authoritarian parenting on peer behavior and decision-making skills in adolescents: A study in Faisalabad, Pakistan. *Journal of Islamic Countries Society of Statistical Sciences*, 9(2), 363-374.
- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance-use. *Early adolescent*, 11(1), 56-95.
- Cohen, S., Kamarck, T., & Mermelstein, R. (1983). A global measure of perceived stress. *Journal of Health and Social Behavior*, 24(4), 385-396.
- Falki, S., & Khatoon, F. (2016). Friendship and psychological well-being. *The International Journal of Indian Psychology*, 4(1), 2349-3429.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39, 175-191.
- Fernandes, M. D. S. V., Silva, T. M. V. D., Noll, P. R. E. S., Almeida, A. A. D., & Noll, M. (2022). Depressive symptoms and their associated factors in vocational–technical school students during the COVID-19 pandemic. *International journal of environmental research and public health*, 19(6), 3735.
- Francis, A., Pai, M. S., & Badagabettu, S. (2020). Psychological well-being and perceived parenting style among adolescents. *Comprehensive Child and Adolescent Nursing*, 39(1).
- Hezomi, H., & Nadrian, H. (2018). What determines psychological well-being among Iranian female adolescents? Perceived stress may overshadow all determinants. *Health Promotion Perspectives*, 8(1), 79-87.
- Hu, K., Godfrey, K., Ren, Q., Wang, S., Yang, X., & Li, Q. (2022). The impact of the COVID-19 pandemic on college students in USA: Two years later. *Psychiatry Research*, 315, 114685.
- Kassa, E. Y., & Rao, A. (2019). Parenting styles and psychological well-being: The mediating role of academic achievement. *Journal of Advances and Scholarly Researches in Allied Education*, 16(1), 28-36.
- Kaur, H. (2018). An investigation of a relationship between aggression and wellbeing among adolescents. *Asian Review of Social Sciences*, 7(3), 86-93.
- Kou, S. (2022). The relationship between parenting style and self-esteem in adolescents. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences*, 5, 307-312.
- Kumar, S. K., Mandal, S. P., & Bharti, D. A. (2020). Perceived stress and psychological well being: The moderating role of proactive coping. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 46(2), 200 – 209.
- Lamlé, P., Keuch, L., Pukas, L., Reinsch, J., Röder, H., Clausner, H., & Watzke, S. (2022). Suicidal ideations among students attending vocational school in Germany: a cross-sectional study to identify prevalence and associated risk factors. *Journal of Public Health*, 1-8.
- Lavasani, M. G., Sharzad, B., Leila, A., & Elaheh, H. (2011). The relationship between perceived parenting styles, social support with psychological well-being. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 1852-1856.
- Lee, M. F., Sulaiman, K. A., & Lai, C. S. (2020). Electrical technology students in vocational colleges: Are they healthy mentally?. *Journal of Physics: Conference Series*, 1529(3).
- Loke, H. L., & Low, C. S. (2021). Relationship between parenting style, psychological well-being and academic performance among university students. Department of Social Science, Faculty of Social Science and Humanities, Kolej Universiti Tunku Abdul Rahman.
- Ning, P. (2022). How dose authoritarian parenting style influence adolescents in China. *Journal of Students Research*, 11(4), 1-5.

- Rajendran, K., Karuppannan, G., Juhari, R. B., Kadir, A., & Jamba, R. (2022). Relationship between peer attachment and adolescent positive well-being with gender as the moderating factor in Malaysia. *European Journal of Social Science Education and Research*, 9(1), 61-76.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069-1081.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(4), 719-727.
- Sangon, S. (2004). Predictors of depression in Thai women. *Research and Theory for Nursing Practice*, 18, 243-261.
- Sherman, A. M., Lansford, J. E., & Volling, B. L. (2006). Sibling relationships and best friendships in young adulthood: Warmth, conflict, and well-being. *Personal Relationships*, 13(2), 151-165.
- Siswandani, E. D., Silloy, T. N., & Ali, M. (2019). *The Influence of Authoritative Parenting Style on Adolescent's Autonomy*. In 3rd International Conference on Current Issues in Education (ICCIE 2018) (pp. 183-187). Atlantis Press.
- Sugiarti, R., Erlanggam, E., Purwaningtyastuti, P., Suhariadi, F. (2021). The influence of parenting and friendship on self-esteem in adolescents. *Public Health Education and Training*, 9(E), 1307-1315.
- Takwin, B., & Atmini, I. P. (2018). The relationship between psychological well-being and suicide ideation among high school student in gunung kidul regency. *International Journal of Management and Applied Science*, 4(1), 78-81.
- Tiwari, P., & Tripathi, N. (2015). Relationship between depression and psychological well-being of students of professional courses. *The International Journal of Indian Psychology*, 2(3), 140-146.
- Yang, Z., Kim, C., Laroche, M., & Lee, H. (2014). Parental style and consumer socialization among adolescents: A cross-cultural investigation. *Journal of Business Research*, 67, 228-236.
- Yobas, P. K., Thanoi, W., Vongsirimas, N., & Lau, Y. (2020). Evaluating the English and Thai-versions of the psychological well-being scale across four samples. *Scientific Research Publishing*, 11, 71-86.